

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
t.a.v. mevrouw mr. drs. M.C.G. Keijzer
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Leeuwarden, 21 april 2020
Verzonden,

Ons kenmerk : 01756984
Afd./Opgave : Leefbaar Fryslân
Behandeld door : F.G. van Akker / (058) 292 5827 of f.g.vanakker@fryslan.frl
Uw kenmerk : -
Bijlage(n) : -

Onderwerp : Economie op de Waddeneilanden in relatie tot de corona-maatregelen

Geachte mevrouw Keijzer,

De eilanden en de eilander ondernemers zijn gewend om hun eigen boontjes te doppen. En dat doen ze normaliter ook. De economie van de vijf Waddeneilanden is voor een groot deel afhankelijk van toerisme; in de meeste gevallen bestaande uit kleinere familiebedrijven. De effecten van de maatregelen om het coronavirus te bestrijden trekken een bijzonder zware wissel op de eilander economieën. Met de brief van het Interprovinciaal Overleg van 3 april jl. (kenmerk REE 10417/2020) hebben de portefeuillehouders Toerisme hun zorgen al gedeeld over de klappen die vallen binnen de toeristische branche. In aanvulling hierop willen wij in het bijzonder onze zorgen over de Waddeneilanden met u delen en uw aandacht vragen voor de volgende punten.

Zoals genoemd draait de economie van de eilanden op het toerisme. De Waddeneilanden zijn een geliefde bestemming voor mensen met een grote en kleinere beurs. De meeste bezoekers komen uit eigen land. Eilanden zijn tevens in trek voor een weekendje of midweek en op mooie dagen zijn de eilanden goed ingespeeld op de dagtoeristen. Een groot deel van de werkgelegenheid is direct gelieerd aan toerisme, maar ook vrijwel al het overige MKB is direct of indirect afhankelijk van het toerisme. Denk hierbij aan de bedrijven die zich richten op de fietsenverhuur, de organisatie van natuurtochten, chartervaart, strandevenementen, huifkartochten, de Retail sector etc. En indirect zullen de lokale bouwondernemingen en installatiebedrijven ook te maken krijgen met een investeringsstop van de ondernemers in de

toeristische branche. Gemeenten worden zelf ook zwaar getroffen door het wegvallen van bijvoorbeeld de toeristenbelasting en havengelden. Voor de Waddeneilanden gaat het om jaarlijkse inkomsten van tientallen miljoenen euro's.

Het kabinet heeft een breed palet met ondersteuningsmaatregelen ingericht, waarbij adequaat wordt ingespeeld op de vraag vanuit het bedrijfsleven. Toch is er nog een aantal sectoren die op dit moment nog geen gebruik kan maken van de ondersteuningsmaatregelen, terwijl de omzet inmiddels volledig is weggefallen. Juist op de eilanden waarbij alle sectoren gekoppeld zijn aan toerisme speelt dit sterk, bijvoorbeeld in de al genoemde bouwsector.

Een ander zorgpunt betreft de continuïteit van de vele evenementen op het gebied van cultuur en sport. Deze evenementen draaien voor een groot deel op de inkomsten uit de verkoop van tickets en daarmee moeten ook de organisatiekosten gedekt worden; ergo een bijzondere tak van sport binnen het MKB met de inzet van heel veel zzp'ers. Wij vragen uw aandacht hiervoor en verzoeken u om coulance voor deze specifieke situatie voor de eilander ondernemers in de betrokken sectoren.

We uiten niet alleen onze zorgen over de werkgelegenheid voor de korte termijn, maar ook over die voor de komende jaren. De leningen en kredieten die nu worden verstrekt moeten op termijn terugbetaald worden. Tegelijkertijd is het beleid van de provincies en gemeenten er op gericht om te werken aan kwaliteitsverbetering en vernieuwing van het toeristisch product. In de marketing moeten we juist nu samen blijven optrekken. Wij vertrouwen er op dat we als gezamenlijke overheden op al deze onderwerpen zij aan zij actie blijven inzetten. Wij denken hierbij aan het oprichten van een noodfonds, gericht op de specifieke situatie van de vijf eilanden.

De effecten van de crisis hebben nu grote gevolgen op de vijf Waddeneilanden. De horeca en verblijfsaccommodaties zijn gesloten. Ook musea en bezoekerscentra sluiten de deuren. Veel medewerkers in deze branches hebben inmiddels hun baan verloren en zicht op andere werkgelegenheid is er op dit moment niet. Voorzieningen die bijdragen aan het welzijn van de eilander bevolking en de bezoekers staan onder druk. Dat geldt voor de sportvoorzieningen (bijvoorbeeld zwembaden), bibliotheken, medische voorzieningen etc. En wat gaat straks de "1,5-meter economie" betekenen voor de voorzieningen en horeca? En voor de veerboten die dan nog maar 1/3 van hun capaciteit kunnen toelaten?

De vijf gemeentebesturen zien zich gesteld voor opgaven die meervoudig zijn en waarbij ondersteuning van provincies en Rijk vereist is. Het gaat om opgaven op het gebied van (personeels-) woningen, voorzieningen, een meer circulaire economie, duurzame energie, verbindingen en slimme mobiliteit. De gemeenten, ondersteund door beide provincies, werken gezamenlijk aan een integraal programma voor deze onderwerpen. Door te investeren in de brede welvaart en innovatie kunnen wij de eilander economie meer toekomstbestendig maken. Wij hopen hierbij ook op steun van de Rijksoverheid.

Tot slot vragen wij uw aandacht voor de rederijen die verbindingen naar de eilanden verzorgen. Ook daar is de omzet grotendeels weggefallen en zijn de afvaarten én capaciteit per overzet geminimaliseerd. De concessies vallen onder de verantwoordelijkheid van het Rijk. Wij rekenen op passende afspraken met de veerdiensten zodat, zodra er een verruiming van de (gedrags-) maatregelen komt, de verbinding geen nieuw knelpunt zal zijn om de economie weer op gang te krijgen.

De noodzakelijke corona-maatregelen treffen de Waddeneilanden en de lokale economieën in het bijzonder en dus nog harder dan elders. Wij hopen dat u onze zorgen deelt en dat we op u mogen rekenen om samen met ons de economie van de vijf Waddeneilanden met al hun specifieke kenmerken passend te ondersteunen.

Graag willen wij binnenkort met u in gesprek over de inhoud van onze brief.

Voor vragen kunt u contact opnemen met de voorzitter van het Samenwerkingsverband, Mevrouw I. van Gent, burgemeester van Schiermonnikoog, via (06) 18 30 58 28

Namens Gedeputeerde Staten
van Fryslân

Gedeputeerde mr. M.A. Fokkens-Kelder

Namens het Samenwerkingsverband
De Waddeneilanden

Burgemeester I. van Gent

Gemeente Texel **.txl**

gemeente **Wierland**

gemeente
Terschelling

Gemeente **Ameland**

gemeente
SCHIERMONNIKOOG

provinsje fryslân
provincie fryslân